

Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava seirekomisjoni protokoll

Toimumise aeg: 18. juuni 2014 kell 10.30- 15.00

Toimumise koht: Tallinn, Sokos Hotell Viru

Osalejad:

Juhatas: Ahti Kuningas

Protokollis: Kristiina Virolainen

Võtsid osa:

Seirekomisjoni hääleõiguslikud liikmed/ asendusliikmed:

1. Ahti Kuningas	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
2. Ivar Sikk	Rahandusministeerium
3. Katrin Niglas	Rektorite Nõukogu esindaja, Tallinna Ülikool
4. Kristi Talving	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
5. Laivi Rõõmus	Eesti Ametiühingute Keskliit
6. Lauri Linnamäe	Eesti Töandjate Keskliit
7. Mait Palts	Eesti Kaubandus- Tööstuskoda
8. Mare Melder	Kultuuriministeerium
9. Marina Kaas	Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon
10. Mari Jüssi	Eesti Keskkonnaühenduste Koda
11. Marko Gorban	Põllumajandusministeerium
12. Mart Laatsit	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
13. Märt Moll	Eesti Maaomavalitsuste Liit
14. Urmas Kõlli	Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit
15. Piret Treiberg	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
16. Tiina Pedak	Keskkonnaministeerium
17. Indrek Reimand	Haridus- ja Teadusministeerium

Kutsutud:

1. Piret Aunapuu	Euroopa Komisjon
2. Marc Botman	Euroopa Komisjon
3. Andres Võrang	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
4. Maili Mahlapuu	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
5. Signe Aaskivi	Rahandusministeerium
6. Mait Helderberg	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
7. Indrek Gailan	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
8. Martti Talvik	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
9. Kristel Hook	Rahandusministeerium
10. Kadri Tali	Rahandusministeerium
11. Kadri Kalamees	Rahandusministeerium
12. Jaak Kask	Haridus- ja Teadusministeerium
13. Ando Siitam	SA KredEx

Päevakava:

1. Avasõnad, sõna Euroopa Komisjoni esindajatele ja partneritele.
2. Perioodi 2014-2020 korraldusliku poole tutvustus.
3. Ettevõtluse prioriteetse suuna (sh turism) ning uue perioodi tutvustus.
4. Teadus-arenduse ja kõrghariduse infrastruktuuri prioriteetse suuna ning uue perioodi tutvustus.
5. Transpordi prioriteetsete suundade ning uue perioodi tutvustus.
6. Infoühiskonna prioriteetse suuna ning uue perioodi tutvustus.
7. Tehnilise abi prioriteetsete suundade tutvustus.
8. Rakenduskava teavitamistegevuste ülevaade.
9. Rakenduskava rakendamise hetkeseis - korraldusasutuste hinnang.
10. Viimased kommentaarid ja seirearuande hääletus.

Seirekomisjoni poolt vastu võetud otsused, kommentaarid rakenduskava seirearuandele ning rakendamise hetkeseisule:

1. Avasõnad

Ahti Kuningas:

- ülevaade hetkeseisust: 46. meetmest on avatud 43, uute otsuste vastuvõtmine on lõpetatud, kuid väljamaksed veel käivad;
- vastavaks tunnistati 6000 taotlust, millest 2/3 on rahuldatud ning 80% lõpetatud;
- kõige rohkem on rakendust leidnud transpordi ühtekuuluvussuund (väljamakseid üle 90%);
- mai lõpuks peaks kõikide võetud kohustuste ning väljamaksete suhe moodustama 100%;
- enne seirekomisjoni käisime tutvumas laste mänguväljakute ja *skate parkide* tootjaga Tiptiptap OÜga, kes on viinud projekte ellu alates esimesest perioodist, mil taotleti ettevõtte tegevuste alustamiseks starditoetust. Tiptiptap OÜ tegevjuht Rasmus Varunov tõi välja, et ettevõtlusega alustamisel oli väga palju kasu mentoriprogrammis osalemisest, mis aitas ettevõtte alustamisel teha õigeid strateegilisi valikuid. Samuti on palju abi olnud „Tööstusettevõtja tehnoloogiainvesteeringu-“ ja „Ekspordi arendamise toetustest“. Tänapäevaks on Tiptiptap OÜ viinud ellu 6 projekti, kus ühenduse toetus moodustas kokku 266 041 €. Täna töötab ettevõttes 40 inimest ja ettevõtte suurimateks klientideks on kohalikud omavalitsused, eralasteaiad ja 40% kogu ettevõtte toodangust läheb ekspordiks. Tiptiptap OÜ on nimetatud „Ettevõtluse Auhind“ 2008. aasta parimaks aasta arenejaks ja 2012. aasta parimaks disaini rakendajaks.

2. Perioodi 2014-2020 korraldusliku poole tutvustus, sh Euroopa Komisjoni ettekanne strateegia „Euroopa 2020“ avalik konsultatsioon

Kadri Tali:

- struktuuritoetuste prioriteedid võrreldes eelmise perioodiga on muutunud;
- partnerluslepe (Eesti-Läti-Leedu) on Komisjonis heakskiitmisel ja kiirmenetluses;
- rakenduskava ettevalmistused ja parandused käivad;
- struktuuritoetuse seadus on presidendi poolt välja kuulutatud;
- valitsuse poolt on seatud sihiks kiirendada uue perioodi vahendite kasutuselevõttu, eriti transpordisektoris kiirendatud menetlusega;

- uuel perioodil muutub eurorahade juhtimise struktuur st seirekomisjonid on ühendatud valdkondlike arengukava juhtkomisjoniga (oleme ühendanud riikliku strateegilise vaate eurorahade kasutamisega);
- suurem hulk toetusmeetmeid peaks avanema III ja IV kvartalis.

Ahti Kuningas:

- Mis seisus on finantsinstrumentide eelhindamise analüüs?

Kadri Tali

- Finantsinstrumentide eelhindamise analüüsi hankemenetlus on veninud, toimus vaidlustamine, mille lahendamiseks hetkel tegeletakse. Tulemusi on oodata oktoobris.

Marc Botman:

- kõik 28 liikmesriiki on esitanud partnerluslepped, millest neli on heaks kiidetud (Taani, Poola, Saksamaa, Kreeka);
- rakenduskavasid on senini esitatud 94 ;
- Eesti partnerlusleppe vastuvõtmiseks on käimas kiirmenetlus (sh konsultatsioon teiste Euroopa Komisjoni teenistustega lühendatud 5 päeva peale), eeldatav otsus partnerlusleppe heakskiitmiseks toimub 20. juunil kogemused ja õnnestunud projektid viimase 7 aasta jooksul on andnud lootuse tõhusamaks uueks perioodiks;
- finantsperioodi lõpus ei küsita enam, kui palju raha on kulutatud, eelkõige on oluline teada saada, mida on saavutatud.

Piret Aunapuu:

EL tasemel on käimas strateegiat „Euroopa 2020” käsitlev avalik konsultatsioon, Euroopa Komisjoni kodulehel on vastav link, mille kaudu kõikide arvamus oodatud.

Euroopa Komisjoni hinnang seirearuandele:

- Seirearuannet hinnates lähtusime augustis 2013 EK poolt saadetud tähelepanekutest 2012. aasta seirearuande kohta. Enamus tähelepanekuid on arvesse võetud, aga seirearuandes puudub endiselt nn suure pildi vaade, mis aitaks hinnata, mis on reaalselt muutunud ja millised on tulemused. Ka lühikokkuvõttes on puudu kvalitatiivsem ja sisulisem vaade, lühikokkuvõtte on liiga finantsinfo ja indikaatorite keskne;
- aruanne võiks sisaldada veel rohkem positiivseid projektinäiteid;
- horisontaalsed teemad ja erinevate valdkondade toetuse mõju avaldumine – EK soovitus augustist 2013 täidetud;
- tuleb üle vaadata väljatoodud tegelikud riskid (kas need on esitatud arusaadavalt ja kas aruanne sisaldab kõige olulisemat infot, samuti riskide mõjuavaldus);
- hetkel esineb aruandes vastuolu, aruande alguses on välja toodud, et kõrged riskid puuduvad, kuid tekstist ilmneb siiski kõrgete riskide olemasolu.

3. Ettevõtluse prioriteetse suuna ning uue perioodi tutvustus.

Mart Laatsit ettekanne teemal „Prioriteetne suund 1- ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime“.

- 31.05.2014 seisuga prioriteetse suuna eelarvest on kohustustega kaetud 98% ja välja makstud 83%;

- 2015. aasta sihttase on täidetud 23-st indikaatorist 10 indikaatoril;
- 2013. aastal töötati välja uus toetusmeede - „Kasvuettevõtja arenguplaan“;
- katse – ja pooltööstuslike laborite infrastruktuuri investeringute toetuskeemi raames on kõik toetatud laborid valmis;
- alustati koostööd Eesti ingelinvestorite võrgustikuga;
- „Start-up Eesti programmi“ raames korraldati uus Eesti *start-up* - kiirendi hange. Valiti välja kaks uut kiirendit;
- Prototüüpimiskeskuste toetuskeemid said 2013. aastal valmis ja avati Mektory ning TÜ protokeskus;
- indikaatori lisandväärtus töötaja kohta on saavutatud 73,4 % soovitud sihttasemest;
- 2013.aastal käivitus ekspordilaenu toode;
- 2010-2020 rahastamisperioodi meetmestiku väljatöötamine;
- alustatud ettevõtja arenguplaani loogika piloteerimisega;
- Balti investeerimisfondi asutamine ja riskikapitali fondi käivitamine;
- Koostöövõrgustike (TAKid, klastrid) optimeerimine tulenevalt kasvualade loogikast ning vahehindamistulemustest.

Martti Kalvik ettekanne turismivaldkonna meetmete hetkeseisust

- Turismimeetmete rakendamine on olnud plaanipärane, valdavalt toetusmeetmed on sulgemisel;
- toimus Baltic Connecting ettevõtetele suunatud *workshop*, milles osales ca 9000 inimest;
- 2013. aastal valmisid turismiinfosüsteemi moodulid;
- liituti broneerimiskeskonnaga *booking.com*, millel on 2570 aktiivset liitunud kasutajat;
- töötati välja kasutajate statistika moodul turundustegevuste arendamiseks;
- viidi läbi uuring Eesti, kui konverentsiturismi sihtkoha, potentsiaali hindamiseks - sisend investeringute planeerimiseks;
- edukalt on lõppenud turismiinfokeskuste finantseerimine, mille tulemusel uuendati maakondlike turismiinfokeskuste võrgustikku;
- 2013. aastal valmisid turismitoodete arendamise toetuskeemis Vihula mõisakompleks ja Tondi Tennisekeskus ning pereturismi atraksioonid Lottemaa teemapark ning WOW kogupere elamukeskus, väiketoetuste toetuskeemis valmis Noorte Rallypark Laitses;
- siseriikliku turismivaldkonna eesmärgid on täidetud;
- Riiklik Turismiarengukava 2014-2020 on kinnitatud 15.11.2013 Riigikogu poolt;
- Riiklik Turismiarengukava 2014-2020 on 15.05.2014 kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt;
- 2014-2020 rahastamisperioodi meetmestiku väljatöötamine;
- uutele kriteeriumitele tugineva kvaliteedisüsteemi käivitamine.

Piret Aunapuu:

- Edulood peaksid olema selgemad, st aruandesse lisada, kui suur on riigilt (sh Euroopa Liidu osalus) saadud toetus ja kui suur ettevõtte omaosalus. Lisaks tuleks tuua rohkem näiteid: kumuleeruvad näited, sektoripõhiseid näited. Samuti on oluline põhjendada, miks just need näited on aruandesse pandud. Lisada ka asjakohaste uuringute tulemusi.
- Kas MKM-il on olemas süsteem, kuidas koguda/ saada häid näiteid ettevõtete edukate projektinäidete kohta?

Andres Võrang:

- Info on olemas, kuid meetmeid on suunas palju ning valikutegemine keeruline. Täiendame aruannet.

Ahti Kuningas:

- 2012 ja 2014.aastatel on tehtud ettevõtlustoetuste mõjude hinnangud, kus võrreldakse toetust saanud ettevõtjate edukuse näitajaid, samuti viime läbi intervjuusid.

Ivar Sikk:

- Kuhu eurorahade panustamine ja tegevus on positiivset mõju andnud? Mis on suure pildi mõju perioodi lõpuks?

Ahti Kuningas:

- majandustulemustest lähtuvalt on eelkõige kannatada saanud struktuurivahendite väline sektor (logistika ja energeetika). Rohkem tuleb teha müügitööd teadus- ja arendustegevuse projektide toetamise vallas, kuna väikestes ettevõtetes ei mõelda sellele piisavalt. Teeninduspool on Eestis arenenum (IKT, *start-up*), võib tulla potentsiaalseid edulugusid, täna tulemustes veel ei kajastu, tegemist üksikute ettevõtetega, mis aitavad Eestit müüa, kuid ei oma makromõju. Põhiprobleem on ettevõtete investeringud, peale majanduslangust investeringud ei ole tõusnud, ettevõtted lükkavad investeringuid edasi, kuid vajalik on investeringud lahti saada.

Lauri Linnamäe:

- mis on peamiseks põhjuseks investeringute edasilükkamiseks, kas näiteks üldine ebakindlus või kvalifitseeritud inimeste puudus?

Ahti Kuningas:

- ettevõtete puhul spetsiifiline. Kõigepealt peab saama toodet edasi müüa, omahinna peab alla saama. Pankadel on täna laenuandmisvõimalused olemas, kuid ikkagi ei julgeta ettevõtjate poolt investeringuid teha. Põhiline on konjunktuur - aega majanduskriisist liiga vähe möödab, veel ei julgeta teha investeringuid. Kvalifitseeritud tööjõu puudus on samuti suureks takistuseks.

Piret Aunapuu:

- kas innovatsiooni osakuga plaanitakse jätkata ja millised on plaanid parandamiseks osapoolte koostööd ja saavutamaks rohkem reaalseid tulemusi?

Ahti Kuningas:

- Jah, momendil oleme muutmas meetme määrust ja eeldatavasti suvel avame meetme taotlemiseks uuesti. Määruse muudatuses oleme muutnud hindamise korda, lisanud omafinantseeringu nõude ja kaotanud ühistaotluste esitamise võimaluse. Meetme

määruse muudatuse vajadus ilmnes toetusmeetme analüüsist, mis viidi läbi käesoleva aasta 1. kvartalis¹.

Urmas Kõlli:

- *start-up* arvamust toetame, käivitamiseks toetusmeetmed olemas. Probleem seisneb selles, et ettevõtted lahkuvad Eestist. Tuleb leida lahendus, kuidas säilitada lahkunud ettevõtete sidet ja veenda neid ikka Eestisse jääma.

Ahti Kuningas:

- Euroopa Investeerimisfondiga asutasime Balti Investeerimisfondi (edaspidi BIF) ja tänaseks on see 100 mln kohustustega kaetud. See suurendab mingis osas investeringuid juba käivitatud ettevõtetesse, kuid Eestist lahkumist ei saa siiski takistada, kuna turg ja arendustegevus on mõnes riigis tõepoolest parem. Proovime siiski juurde luua täiendavaid võimalusi investeerimisvahendite kaasamiseks. Lisaks BIFle, mis on mõeldud käivitatud ettevõtetele, hakkame eraldi tegelema KredExi kaudu varajases faasis ettevõtete riskikapitali tegevusega.

Lauri Linnamäe:

- kas on olemas suurusjärg, kui palju on *start-upi* raha pandud ja mis on selle tulemusena saadud?

Ahti Kuningas:

- on olemas, kuid kohe ei oska öelda. Täna on ainult Arengufondi kaudu investeeritud, kuid see mudel täna ei tööta enam, tahame luua Euroopa Investeerimisfondi (EIF) kaudu läbi eraettevõtluse riskikapitalituru.

Marina Kaas:

- tootearendus on hetkel suurettevõtetele suunatud, tahaksime VKEdele samuti rahastust. Oluline on, et see programm jätkuks. Innovatsiooniosakus on liiga väike toetuse summa, samas suurem meede (tootearendus) ei sobi VKEdele. Samuti häirib, et IKT ettevõtted on „kaaperdanud“ sõna *start-up*. Tuleks mõelda IKT valdkonnale oma termin ja *start-upi* kasutada pigem alustavate ettevõtete kontekstis.

Ahti Kuningas:

- enamus vahendeid pigem läheb täna töötlevasse tööstusse. *Start-up* terminit seostatakse IKTga pigem mitte saadud vahendite mahust tulenevalt, vaid seetõttu, et IKT *start-upid* suudavad ennast teiste valdkondadega võrreldes paremini reklaamida ja sealt tulenevalt ka selline mulje, et *start-upid* ainult IKT valdkonnas.

Mait Palts:

---

¹ „Innovatsiooniosakute toetusmeede. Ülevaade meetmest perioodil 2009–2013 ja soovitusel meetme disainiks perioodil 2014–2020.“ (02.05.2014, Tallinn). Info analüüsi kohta: majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Sigrid Rajalo, sigrid.rajalo@mkm.ee

- hiljuti EK poolt Eestile antud soovitusid sisaldasid rõhuasetust energiatõhususel ja ressursiasetuse tõhususel. Kas meil on mingeid tegevusi plaanis nende soovitude rakendamiseks või arvesse võtmiseks?

Ahti Kuningas:

- KIK valmistab ette ulatuslikku meetet tööstusettevõtete energiatõhususe suurendamiseks ja investeringu toetuseks. Uues turismiarengu kavas oleme läbivalt öelnud, et rakendame turismivaldkonnas säästva turismi põhimõtteid, milles ressursisääst on üks väike osa. Juba tänaste tegevuste puhul, et nt terviseturismi sektoris, kus ressursid vee ja energia näol on väga suur, aitame me leida erinevaid mudeleid koostöös Säästva Energia Instituudiga. Lisaks teistes valdkondades oleme täna juba alustanud järgmiste tegevustega – Tallinna uued trammiliinid, avaliku sektori hoonete ja kortermajade energiasäästu meetmed, uued arengukavad (nt energiamajandus), suured taristuprojektid (energiaühendused, LNG).

4. Teadus-arenduse kõrghariduse infrastruktuuri prioriteetse suuna ning uue perioodi tutvustus.

Jaak Kask ettekanne teemal „Prioriteetne suund 2 - teadus- arendustegevus“

- Kõik meetmed on avatud, 99% vahenditest on kohustustega kaetud, üle poole projektidest on lõppenud (eeldused rakenduskavas püstitatud eesmärkide täitmiseks);
- kinnitati majade taristu meetme investeringute kava muudatus, millegi anti lisaraha seitsmele projektile ca 9,2 miljoni ulatuses – projektid, mille ehitusmaksumus oli kallinenud;
- lõppesid Eesti Kirjandusmuuseumi ja TLÜ teadusmaja projektid;
- ehitustegevus on kõikidel suurematel infrastruktuuride projektidel lõppenud;
- 2013. aastal toimus väikese- ja keskmisemahuline teadusaparatuurivõru - huvi toetuse saamise vastu oli suur;
- veebruaris tegi RÜ otsuse väiksemahulise teadusaparatuuri V taotlusvooru projektide kohta mahuga ca 2,9 mln;
- projektidest vabanenud vahendid suunati uuesti keskmise aparatuuri vooru ja rakenduskõrghariduse õppe infrastruktuuri taotluse vooru;
- praegune väljamaksete trend - oleme jõudnud 71,4%-ni;
- indikaatorite osas jätkuvalt suuri probleeme täitmise osas pole;
- järjest rohkem avastatud rikkumisi toetuse saaja poolt läbi viidud hangetes, mille tulemusena on RÜ sunnitud toetusi tagasi nõudma - probleem on riigihangete seaduse tõlgendamises;
- taotlejatele, kes on varasemalt esitanud kvaliteetseid taotlusi, rakendatakse valimipõhelist menetlust, et väljamaksete aega kiirendada;
- kuna ca 30% suuna eelarvest on veel välja maksmata, esineb risk, et kõik projektid/programmid ei kasuta neile eraldatud vahendeid 100% ulatuses ära.

Ivar Sikk:

- tänased indikaatorid näitavad fragmente, uue perioodi omad peaksid näitama tegelikku mõju. Seega on oluline kirjeldada, mis on tegelik asetleidnud mõju konkurentsivõime kasvus, oluline on mõõta tulemust. Küsimus seisneb selles, et kas me oleme suutelised

struktuurirahadest „kasvatatud“ baasi täiel määral ära kasutama ja kas me suudame seda ka finantsiliselt üleval hoida? Kui me mõtleme, et sellised investeeringud (kõrgkoolide tulemuslepingud jm, mis tehakse, kui rahvusvahelises paraneb) jäävadki riigieelarvele, siis sellist koormust ei suuda riigieelarve pikas perspektiivis täita. Peame fookusseerima ja vaatama, kuhu uuel perioodil vahendeid paigutada, et tegemist oleks pikaajaliselt jätkusuutlikku investeeringuga.

Indrek Reimand:

- välisriikidest saadava teadustegevuse rahastamine on SKP kohta hea, kuid inimese kohta mitte väga. Rääkides konkurentsivõimest Euroopa 7. raamprogrammi kontekstis, siis rahastamises elaniku kohta oli Eesti esimeste seas. Teadusasutuste koostööprojektide (ettevõtetega) rahaline maht on EL-s keskmiselt 8% avaliku sektori teadusarengu tegevuse kuludest, Eestis umbes 3%. Eesti uue strateegia eesmärk on tõsta see EL keskmiseni. Oleme oma instrumente planeerinud nii, et see määr tõuseks. Samas ei kata see väga suurt osa teadusarengu osakulutustest. Lahendusi tuleb leida riigisisese kokkuleppe korras.

Piret Aunapuu:

- indikaator "tudengite arv, kes kasutavad kaasajastatud ruume kõrgkoolides" on täidetud 302%. Juhul kui on selge, et indikaatori sihttase on valesti määratletud, siis tuleb see aruandes seda põhjendada ja anda hinnang saavutatule.
- SA Archimedese maksete peatamine, mis on seis järeltegevuste osas?

Indrek Reimand

- Täiendame aruannet;
- SA Archimedes tegeleb hetkel selle teemaga, sisuks hangete küsimused;
- tuleb mainida, et projektide ja programmide kontrollieesmärgid võivad seada ohtu prioriteetsete suundade eesmärgid või vastupidi, sh näiteks olukordades, kus RÜ, KA ja AA tõlgendused erinevad või tõlgendusi ei anta (operatiivselt), kontrollid kestavad ülemäära kaua või väga väikeste kulude menetlemist nõutakse ebamõistlikus ulatuses. Tulemuseks on suur halduskoormus, sh näiteks suurem kui vastavates EL keskses rahastamisinstrumentides ja lubamatuks peetakse ka selliseid tegevusi, mida on varasemates EL poolt auditites lubatavaks peetud. Kokkuvõttes võib sellest kujuneda risk meetmete eesmärkide täitmisele. Pean vajalikuks, et tõlgenduste andmisel ja kaalutlemisel peab alati arvestama ka meetmete sisulisi eesmärke. Teen ettepaneku, et kontrollieesmärkide ning prioriteetsete suundade eesmärkide võimalike konfliktide esitamiseks ja olukordade käsitlemiseks peaks välja töötama protseduuri.

5. Transpordi prioriteetsete suundade ning uue perioodi tutvustus.

Indrek Gailan ettekanne teemal „Strateegilise tähtsusega transpordiinvesteeringud“ (prioriteetne suund 3)

- Kõik investeeringute kava 30 projekti said 2013. aasta mai seisuga rahastamise otsusega kaetud;

- taotluse väljamakseid ligi 548 mln eurot, mis moodustavad 86% transpordi meetme eelarvest;
- 2013. aasta suurimad projektid: Ülemiste liiklussõlm, Jõhvi liiklussõlm, Aruvalle-Kose, Haljala liiklussõlm, Tartu läänepoolse ümbersõidu ehitusalad 3 ja 4, Tallinn - Paldiski ja Keila - Riisipere raudtee, elektriveerenn, Tallinn-Narva maantee;
- Vão-Maardu teelõigu ehitus lõpetatakse perioodil 2014-2020;
- oleme korrigeerinud reisijate vähendamise indikaatorite saavutustaset varasemalt 40%-lt 15-26% vahemikuni;
- indikaator „rekonstrueeritud reisijate platvormide arv raudteel“ saab täidetud 2014.aasta lõpuks;
- uute trammide soetamise projekt peaks panustama ühistranspordiga tehtud sõitude arvu indikaatorisse, tänu millele peaks saama see ka täidetud (lisaks ühistranspordi kvaliteedi tõusule Tallinnas);
- transpordi arengukava 2014-2020 kiideti heaks 19.02.2014;
- teehoiukava aastateks 2014-2020 võeti vastu 16.10.2013;
- meetmed väljatöötamisel ning määruse „Transpordi infrastruktuuri arendamine perioodil 2014-2020“ eelnõu koostamisel;
- perioodi 2014-2020 meetme eeldatav avanemine IV kvartal 2014.

Piret Aunapuu:

- Aruande osa on arusaadav. Kuna ühistranspordiga tehtud sõitude arvu (indikaator) pole võimalik täita, siis võiks lisada juurde informatsiooni, et miks indikaator on olnud ebatäpne ja mis aitaks hinnata tegelikku tulemust ja protsessi. Tuleks võimalusel välja tuua, mis on realistlik tase. Sama kommentaar kehtib ka kõikide teiste ületatud ja alatäidetud indikaatorite kohta.

Indrek Gailan:

- trammi infrastruktuur ja uued rongid peaks andma efekti selle indikaatori täitmiseks, kuid alles järgnevatel aastatel (lisaks kvoodirahast bussid). Indikaator pole liiga ambitsioonikas, lihtsad tulemused tulevad hiljem, ehk transpordi projektide mõju avaldub alles aasta või paari pärast peale nende valmimist.

Piret Aunapuu:

- Vão-Maardu projekti osas lisada, et taotlus projekti muutmiseks esitatakse EKle 2014 teises pooles..

Indrek Gailan:

- hetkel konsulteerime EK-ga, millised dokumendid vaja esitada, täpsustame aega aruandes.

Mari Jüssi:

- meie mureks on Ülemiste liiklussõlme laadsed projektid, mis on õppetund järgmiseks perioodiks. Päev pärast liiklussõlme avamist oli kesklinn jälle umbes, kuid teisest kohast (Tehnika tn). Kuidas realselt tulevikus ummikuid vältida?

Indrek Gailan:

- Ülemiste liiklussõlme eesmärk on suunata transiit kesklinnast välja. Inimesi peaks suunama kasutama ühistransporti, tervikpilt peaks tekkima koos ühistranspordiinvesteeringutega. Linna keskusesse mitmerealise tänava edasiehitamine

ei ole lahendus, see halvendaks linnakeskkonda. Pigem peaks ühistranspordi kvaliteet tõusma ja inimeste mõttemall ühistranspordi kasutamise kohta muutuma.

Piret Aunapuu:

- EARK seirearuandest võib välja lugeda et trammiliini nr 4 projekti hankemuudatused tulid planeerimisvigadest ja seetõttu hange venis. Mis oli hanke venimise põhjus?

Indrek Gailan:

- algselt oli projekti „Trammiliini nr 4 taristu rekonstrueerimine“ hankedokumentides sees see osa, mis ületas Peterburi teed. Tallinna linn oli veendumusel, et Ülemiste liiklussõlme ehitamine on võtnud aega ca 2 aastat ja 6 kuu pärast peale objekti valmimist uuesti üles kaevata osa Peterburi teest tooks kaasa uuesti liiklusummikud. Seetõttu otsustas Tallinna linn teha koos Ülemiste liiklussõlme ehitamisega valmis linna omavahenditest Peterburi teed ületava trammiliini lõigu. Lähtuvalt sellest võeti projekti „Trammiliini nr 4 taristu rekonstrueerimine“ hankedokumentidest välja Peterburi teed ületav osa ja projekti hanke väljakuulutamise venis.

Mari Jüssi:

- Ülemistel on raske liigelda lapsevankri ja rattaga, kuna puuduvad nii kaldteed, kui ka viited. Kas Ülemiste liiklussõlme tegevused on täielikult lõpuni viidud?

Indrek Gailan:

- Tallinna linn on projekti raames planeerinud kergliiklusteede osas tulevikus tehtavaid ühendusi, mida linn hiljem mõne teise projekti raames ehitama hakkab.

Ivar Sikk:

- pikaajaline probleem Tallinnas on olnud transpordi arengukava puudumine, mis oleks terviklahenduste alusdokument. Kas Tallinnal on nüüdseks selline dokument olemas? Millised on Tallinna rahaliste vahendite võimalused edaspidiseks? 2014+ linnalise meetme puhul, kus kergliiklusteede on abikõlblikud kulud ja rahamahud suured, võiks survestada Tallinna linna alusdokumente vastu võtma ja alles siis raha andma.

Indrek Gailan:

- Linna poolt koostatavate alusdokumendi ajakava osas hetkel info puudub, kuid uue perioodi raames peab Tallinn edaspidi liikumispilti vaatama koos lähivaldadega. Linna arengukava on uuel perioodil üheks toetuse taotlemise eeltingimuseks.

6. Infoühiskonna prioriteetse suuna tutvustus ning suuna uue perioodi tutvustus

Mait Heidelberg ettekanne „Prioriteetne suund 4 - infoühiskonna edendamine“

- Investeeringute kavasse lisandus neli projekti;
- 2013. aastal avatud taotlusvoore on kokku läbiviidud 11 ja rahuldatud 161 taotlust;
- väljamakseid tehtud 87% meetmele planeeritud toetusest, kohustusi on täidetud 99%;
- tegeleti projektide ettevalmistamisega- tegevustel peab olema tõestatud praktiline väärtus;
- hästi on rakendunud interneti arengud, e-ID kasutamine;
- lisandunud on teenuste piiriülene mõõde, mis vaadatuna Euroopa ühtse turu seisukohast on murrangulise tähtsusega;

- probleemne indikaator: avaliku sektori kodulehekülgede ja portaalide vastavusse viimine veebi käideldavuse põhimõtetega. Indikaatori sihttasest ja riigihanget e-keskkonnas on ebareaalne saavutada;
- investeringute kava 2012-2013 täiendamine x-tee uue versiooni väljatöötamise projektiga;
- saatesarja loomine infoühiskonna teadlikkuse tõstmiseks;
- käimasolev avatud andmete taotlusvoor;
- 2013. aastal valmis uus infoühiskonna arengukava.

Piret Aunapuu:

- Prioriteetse suuna rahaline maht peaks olema proportsioonis seirearuandes esitatud infoga (lehekülgede arv, esitatud info detailsus jne) ja ka seirekomisjonis tehtavate ettekannete pikkusega.

7. Tehnilise abi prioriteetsete suundade tutvustus

Kadri Kalamees ettekanne „prioriteetne suund 6 ja 7 - tehniline abi“

- Kohustused ja väljamaksed tehnilisest abist kasutatud 5%;
- Horisontaalsest tehnilisest abist on väljamakstud 66%;
- Järgmise aasta IV kvartaliks peaks täituvus olema 100%;
- Vahendeid on planeeritud rohkem kui kasutatud
- VV otsuse alusel suunatakse 1 miljon eurot meetme sisu tegevuseks- XT projekti väike laevade soetamiseks;
- Koolituste ja koosluste all olev indikaator on vaja täita 2% - indikaator saab täidetud 2014. aasta lõpuks;
- Koondhinnang on tehnilisele abile antud „väga hea“. Vaadates koondpilti indikaatori saavutamisest (väljamaksete suhtest võetud kohustustesse) ja tagasinõuete väga minimaalset arvu, siis tegelikult on kõik vajalikud tegevused planeeritud mahus tehtud.

8. Rakenduskava teavitamistegevuste ülevaade

Andres Võrang ettekanne teemal „Kommunikatsioon“

- 2013.aastal viidi läbi uuring „Avalik arvamus Euroopa Liidu struktuuritoetustest“. 97% küsitletud inimestest on kursis, et Eesti saab toetust Euroopa Liidust. 71% on arvamusel, et eurotoetus on suunatud õigetes valdkondadesse;
- valdkondadest nimetati kõige enam teeremonti, raudteed, transporti ja sadamaid (45%), põllumajandust, kalandust, metsandust (43%), haridust, teadust (25%) ning sotsiaalvaldkonda, töötuid, tervishoidu (24%);
- 2013. aastal avaldati 210 struktuurivahendite temaatilist artiklit. Võrreldes eelmise aastaga on avaldatud artiklite arv kasvanud 3 korda, lisaks uuendati MKMi kodulehte;
- 2014. aastal osalesime Euroopa Päeva üritusel ning toimus *Major Event* 2013 sügis: Wikipedia artiklite konkurss koolides üle Eesti.

9. Rakenduskava rakendamise hetkeseis- korraldusasutuse hinnang

Ivar Sikk:

- Meetmete/tegevuste tulemusena on:
  - o lisandunud uusi töökohti (aruandlusaastal 2000, kokku 8216);
  - o suurenenud lisandväärtus töötaja kohta (perioodil 2007-2012. a kasv 9,1 tuhat EUR 40%);
  - o kasvanud eksportivate ettevõtete arv (aruandeaastal 1189 ettevõtte võrra, kokku perioodil 2007-2012 7567 ettevõtte võrra) ning turismiteenuste eksport (0,97 mld € -> 1,35 mld €);
  - o vähenenud reisiaeg ja liiklusõnnetuste arv;
  - o paranenud avalike e-teenuste pakkumine;
- eesmärkide tulemused saab hinnata heaks. Tuleb läbi mõelda, mis on suurim mõju ja mis vahenditega see saavutatud on;
- täitmata indikaatorid – peaksime mõtlema, kus on murekoht ja kas on mõni tegevus puudu, mis takistab eesmärkide täitmist;
- rakenduskava finantstulemus on hea:
  - o kogueelarvest on kulukohustustega kaetud 97,28% (31.12.2013);
  - o väljamakseid on tehtud 77,57% (31.12.2013);
  - o väljamaksete kasv võiks olla suurem. 30.05 seisuga– kulukohustusi 98,5% ja väljamakseid 84,15%;
  - o tähelepanu vajavad suunad– TjaA ja kõrghariduse infrastruktuur (väljamakseid seisuga 31.12.2013 – 62,1%);
  - o rakenduskava N+ sihttasemed 2013. aastal on täidetud;
  - o EL reiting– struktuuritoetuste väljamaksetempolt esikohal (seisuga 20.03.2014) – 73,86%;
- korraldusasutuse üldhinnang on positiivne.

Otsustati:

Ühehäälselt otsustati kinnitada 2013. aasta Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava seirearuanne koos järgmiste täiendustega:

Seirekomisjoni poolt koosolekul tehtud täiendustepanekud:

- ettepanek täiendada lühikokkuvõtet muutustega, mis on vahendite kasutamise tulemusena saavutatud;
- ettepanek täiendada edulugusid prioriteetse suuna 1 raames;
- ettepanek põhjendada prioriteetses suunas 2 indikaatorite saavutustasemeid, mille 2015. a seatud sihttase on ületatud;
- ettepanek riskide sõnastused ja maandustegevused vajadusel selgemalt lahti kirjutada;
- ettepanek täiendada suurprojektide peatükki tähtajaga, millal Vao-Maardu projekti jätkutaotlus Euroopa Komisjonile esitatakse.

Seirekomisjoni poolt kirjalikus kommenteerimisvoorus tehtud täiendused:

- Punktis 3.2.3 (riskid) ettepanek kirjutada selgemalt lahti MKMi kõrgete riskide selgitus ja lisada maandustegevused. LK 38 ja 177.
- Punktis 4.2.1. (korraldusasutuse ja makseasutuse järelevalve rakendusüksuse üle) (LK 58-59) ettepanek võtta välja järelevalve tegevused, mis ei ole seotud antud rakenduskavaga.

- Punktis 5.2 (läbiviidud hindamised ja uuringud), ettepanek kustutada tehnilise abi osast perioodi 2014-2020 EL vahendite kasutamise eelhindamise osa ära, kuna tekst kordub samas punktis (LK 71).
- Punktis 7.1 (ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime) lisati kaks 2012. aasta indikaatorit, sellest muutusid ka kogu rakenduskava indikaatori saavutusmäärad: 30 saavutatud indikaatori asemel on 29. Samas on eeldada, et „Uutest toodetest ja teenustest saadava müügitulu osatähtsus ettevõtete kogukäibest toetatud ettevõtete seas“ saavutab perioodi lõpuks planeeritud sihtmäära. LK 89 on lisatud ka mõlema indikaatori saavutusmäära selgitus.
- Punktis 7.5 (horisontaalne tehniline abi“ ja 7 „Tehniline abi“) täpsustati ja täiendatud indikaatorite saavutusmäärasid. (LK 141-143):
  - o avalikkuse teadlikkus struktuurivahenditest 2013. saavutusmäär 67% ja eesmärgist täidetud eesmärgist 149%;
  - o horisontaalsete hindamiste arv (mis katavad kõiki rakenduskavasid) 2013. aasta saavutusmäär 5 täidetud eesmärgist (100%);
  - o avalikkusele ja potentsiaalsetele taotlejatele suunatud oluliste rakenduskavaspetsiifiliste meediaürituste ja infopäevade arv 2013. aasta saavutusmäär 47 ja eesmärgist täidetud (522,2%);
  - o prioriteetse suuna spetsiifiliste hindamiste arv 2013. a saavutusmäär 2 (eesmärgist täidetud 16,7%).

(allkirjastatud digitaalselt)

Ahti Kuningas
Seirekomisjoni esimehe asendaja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristiina Virolainen
Protokollija
18.06.2014